

Examen : **Nederlandse Taal (Lezen en Schrijven)**

Niveau : KSE 3

Opgavenummer : NL3(09)

Examenduur : 90 minuten

© IVIO-Examenbureau

Nadruk verboden. Deze opgave blijft eigendom van het IVIO-Examenbureau.

- Vul in het onderstaande vak uw gegevens in.
- Hieronder volgen 14 opdrachten.
- Let op: de opdrachten 11, 12 en 13 moeten apart opgeschreven worden op antwoordblad 1, 2 en 3.
- Schrijf de antwoorden duidelijk op de daarvoor bestemde lijnen of kruis het goede antwoord aan.
- Streep fouten in uw antwoorden duidelijk door.
- Lever uw werk en deze opgave in voordat u de examenruimte verlaat.
- U mag een woordenboek gebruiken.

Naam kandidaat : _____

Kandidaatnummer : _____

Examenplaats : _____

Examendatum : _____

Lees de teksten en beantwoord de vragen 1 t/m 10.

Tekst 1

De *Popquiz a go go* gaat weer van start. Dit keer zonder popprofessoren en **ondoenselijke vragen** maar met muzikale BN'ers.

Popquiz a go go

► NEDERLAND 3, 20.30-21.00 UUR

LEO BLOKHUIS is co-presentator en een van de vragenmakers van de quiz. 'Vorig jaar was het bijna aapjes kijken: moet je zien wat die idioten allemaal weten. Omdat we echte cracks hadden gevraagd, begaven we ons heel erg in een subcultuur. Dat experiment was in het begin leuk, maar we hebben toch een paar dingen veranderd. De antwoorden worden gegeven door bekende Nederlanders, die een logische relatie met muziek hebben. Er komen bijvoorbeeld radio-dj's, muzikanten en producers. Ze hebben dus veel kennis, maar weten niet welk merk bezem de huishoudster van Jimi Hendrix gebruikte. We hebben de deelnemers eerst een proefquiz laten maken om het niveau in te schatten. Gelukkig hoefden we niemand te vertellen dat hij maar beter niet mee kon doen.

Wat betreft de vragen zijn we dit keer vooral uitgegaan van leuk beeldmateriaal. Daar verzinnen we de vragen omheen, waarbij ik gebruik maak van mijn eigen parate kennis en eventueel het internet. We zoeken een balans tussen oud en nieuw, blank en zwart. Er is nu steeds een serie van vier vragen. We beginnen met een inkoppertje voor het zelfvertrouwen, daarna wordt het steeds moeilijker. Elke aflevering kent een eigen winnaar, er komt dus geen finale. De grootste kenners? Ik vermoed dat Gijs Staverman het goed gaat doen en ook de 3FM dj's weten veel.'

NIET VOOR POPNERDS

Wim Vriezen uit Doetinchem is muzieksamensteller bij de Vara en werd vorig seizoen samen met zijn partner Herman Lansink Rotgerink tweede als het duo Quizzted ('ik wist het'). 'Ik draai al twintig jaar mee in het popquizcircuit. De kennis doe ik ongemerkt op. Ik ben natuurlijk een groot liefhebber van popmuziek en koop al vanaf mijn twaalfde plaatjes. Ik heb veel cd's, lees muziekbladen, luister naar de radio. Zo is het quizzzen ook een hobby van me geworden. In 1987 won ik de *Veronica Popquiz* op tv. Naar aanleiding daarvan heb ik een collectief opgericht voor popquizen in Oost-Nederland. We bestaan nu uit twaalf man en elke zes weken komen we als een soort popnerds bij elkaar om te quizen. Zulke groepen zijn er ook in andere steden en af en toe zijn er wedstrijden op landelijk niveau. Zo kwam het dat ik de meeste deelnemers aan de *Popquiz a go go* al kende. Het was echt de harde kern van popquizzend Nederland. In de lunchpauzes was er altijd wel een fanaat die een quizje in elkaar had gedraaid en dan speelden we lekker door.

Op vragen die bijna niemand zou weten hadden mijn compagnon en ik vaak snel een antwoord. Dat is natuurlijk niet zo leuk voor de kij-

ker, die wil zelf meespelen. De keus voor de nieuwe formule is begrijpelijk, maar wel jammer, want we hadden dit jaar graag weer meegegaan. Wij hadden namelijk meer vragen goed dan het winnende Belgische duo, maar vanwege de competitievorm werden we toch tweede. Ik ben dit jaar wel naar opnames geweest, dat was erg leuk. Matthijs van Nieuwkerk zei nog: "De echte popprofessoren zitten dit jaar in de zaal."

Tosca Verresen, begeleider van verstandelijk gehandicapten uit Alkmaar, bleef vorig seizoen elke week thuis voor de *Popquiz*. 'Ik vond dat het programma veel te kort duurde, het had zo'n relaxte sfeer. Ik vond het leuk om met vrienden te kijken en dan oude herinneringen aan de muziek op te halen. De vragen die aan bod kwamen waren heel moeilijk, hoewel ik wel vaak "oh ja" zei. De meeste liedjes ken ik wel. Ik luister altijd naar de *Top-2000* en dan spelen we wie het liedje het eerst raadt.

Dat er nu alleen BN'ers te gast zijn vind ik niet leuk. Ik kijk liever naar mensen die er heel veel vanaf weten; hun enthousiasme sloeg echt over.'

ELJA LOOIJESTEIJN

De lokauto als Groningse stille diender

Een doorsnee Volkswagen, Ford of Mercedes als stille diender. De Groningse politie scoort met de lokauto. Uit het hele land willen korpsen de anti-autokraak methode overnemen.

OPSPORING

Louis Cornelisse

GRONINGEN – Nietsvermoedend peurt de kraker het slot van de auto open. Hij heeft het voorzien op de radio-cd-set in het dashboard. Nog geen minuut later neemt hij de benen met zijn buit. Ondertussen is zijn inbraak vastgelegd door een camera. Uit welke hoek zal hij nooit weten. Zijn signalement gaat in de databank. „We hebben bij dit soort inbraken doorgaans te maken met veelplegers en van de meesten weten we wie het zijn”, zegt politiefchef Harry van der Wal.

In het noordwesten van de stad Groningen zijn Van der Wal en rechercheur Bert Pals begonnen met de observatie-auto. De titel 'lokauto' gebruiken ze liever niet. Uitlokken van misdrijven mag de politie niet.

Pals: „Daarom nemen we gewone auto's. Er liggen geen extreem dure spullen in. Geen mobieltjes, want die steken mensen bij zich als ze uit de auto gaan. Een tas kan wel, die laten mensen wel eens achter in een auto.”

Inmiddels wordt de lokauto al anderhalf jaar door heel Groningen en ommelanden ingezet. Van der Wal: „Met de officier van justitie hebben we sluitende afspraken wat we wel en niet doen. De schijn van uitlokking wordt te allen tijde vermeden. Anders gaat de zaak stuk bij de rechter.”

De methode is een succes te noemen. In 2003 is het aantal aangiften van autokraak met zestien procent gedaald (min 2492). De balans na een halfjaar in 2004 is een vermindering met een kwart. „Daar zijn we best trots op”, zegt Van der Wal.

Vorig jaar werden met de vijf beschikbare auto's zestien dieven aangehouden. Dit jaar tot nog toe vier. Pals: „Eentje hebben we nooit kunnen traceren.” En één maal is de dief er met auto en al

De schijn van uitlokking wordt vermeden

vandoor gegaan. Die is later gelukkig teruggevonden.

Met een aanhouding wordt vaak een hele rits aan kraken opgelost. Pals: „Als we een verdachte aanhouden naar aanleiding van de observatie, zeggen we eerst nog niet over welke kraak we het hebben. Zo beginnen ze zaken te bekennen die we helemaal nog niet aan ze toeschreven hebben. Dat is mooi meegenomen.

Dat komt, ze hebben geen idee waar en hoe ze tegen de lamp zijn gelopen.”

Uit de praktijk blijkt dat autokraakers geen voorkeur voor een merk hebben. Van der Wal: „De nieuwste types pakken ze niet graag. Die zijn te goed beveiligd. Ze kijken ook of bijvoorbeeld een cd-speler wel verhandelbaar is. Sommige kunnen maar in één type auto gemonteerd worden.”

De gepakte autokraakers zijn meestal drugsverslaafd. In Groningen krijgen veel delicten pleegende junks nadat ze hun straf hebben uitgezeten te maken met wat 'ambtelijk stalken' wordt genoemd.

Ze worden 'geadopteerd' door een wijkagent die ze te pas en te onpas komt vertellen: „Ik hou je in de gaten.” Een kwart van de wijkagenten met die bijbaan kan het even rustiger aan doen. Van der Wal: „Dat klopt. Van de harde kern zit nu vijftientig procent vast.”

NEDERLAND 5
De onderkrant

Karin de Groot (39), presentatrice 'Ik deed mee met het pesten'

Ik moet nog vaak denken aan twee meisjes – een op de basisschool en een op de middelbare school – die ik heb gepest. Want pesten was mijn jeugdzonde. Op de basisschool richtte zich dat op een meisje dat vlooiën had, dat werd althans over haar gezegd. Als je naast haar moest zitten, dan riep je dat je dat niet wilde, dat ze vies was. Ik was nooit de meest actieve pester, maar ik heb me ook niet verzet, het niet voor haar opgenomen. Terwijl dat wel had gekund, want ik zat toen in het groepje populaire meisjes, stond sterk in mijn schoenen.

Op de middelbare school was ik zelf juist een buitenbeentje. Des te erger was het dat ik wel meedeed aan het pesten van een bepaald meisje. Dat ging heel subtiel en onderhuids. Niet tegen haar praten. Flauwe grapjes maken over haar uiterlijk. Ook toen liep ik niet voorop, maar ik deed wel mee. Door mee te lachen met de anderen, kon ik een beetje de illusie koesteren dat ik er wel bij hoorde. Zo verklaar ik het ach-

teraf, maar dat maakt het niet goed natuurlijk.

Indertijd was ik me niet bewust van mijn gedrag. Ik heb me gewoon nooit in die meisjes verplaatst. Maar achteraf heeft het blijkbaar wel veel indruk gemaakt, anders zou ik er nu niet zo vaak aan hoeven te denken.

Het meisje van de basisschool kwam ik nog eens in de bus tegen toen ik al op de middelbare school zat. Toen pas realiseerde ik me wat ik had gedaan. Ik deed of ik haar niet zag en hoopte dat zij mij niet zou herkennen. Omdat ik niet wist wat ik moest zeggen. En

omdat ik bang was dat ze – als ze me zou herkennen – weer aan die nare tijd terug moest denken.

Op de middelbare school zei dat meisje dat zo subtiel werd gepest eens: "Ik weet best dat jullie me voor de gek houden". Dat vond ik heel pijnlijk. Daarna probeerde ik er wel meer op te letten, maar weer niet erg actief. Als kind denk je al snel dat het niet erg is als je geen actieve rol hebt. Nu weet ik dat nietsdoen ook een keuze is.' << *Emely Nobis*

Bron: Opzij, juli/augustus 2004

Vragen bij tekst 1

1. Wat is er dit jaar veranderd bij de *Popquiz a go go*?
(Noem drie voorbeelden.)

2. Waarom vindt Wim Vriezen de keus voor de nieuwe formule van de *Popquiz a go go* begrijpelijk, maar wel jammer?

3. Waarom vindt Tosca Verresen het niet leuk dat er nu alleen BN'ers te gast zijn?

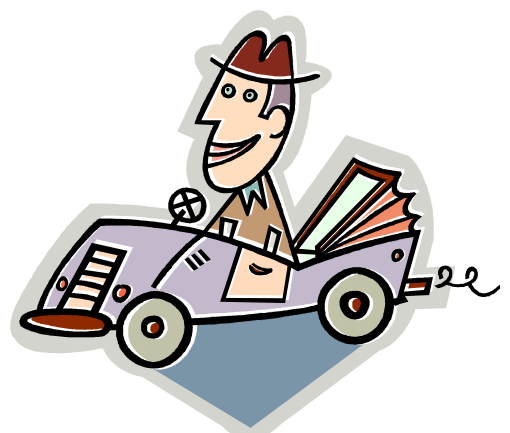
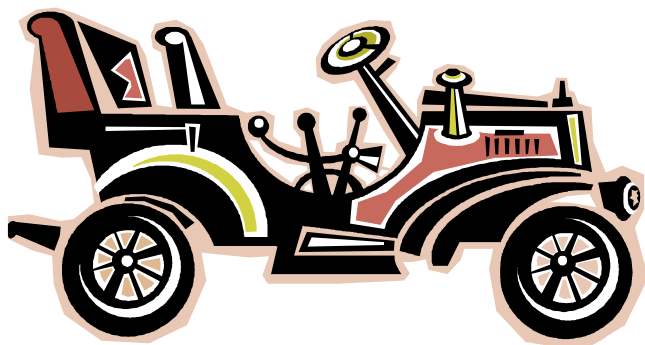
Vragen bij tekst 2

4. Wat is een lokauto?

5. Waarvoor wordt een lokauto gebruikt?

6. Waarom wordt de schijn van uitlokking met een 'lokauto' zorgvuldig vermeden?

7. Met hoeveel procent is de aangifte van autokraak in Groningen gedaald?

Vragen bij tekst 3

8. Waarom had presentatrice Karin de Groot het op de basisschool wél kunnen opnemen voor het gepeste meisje?

9. Wat wordt er volgens u bedoeld met “jeugdzonde”?

10. Leg in uw eigen woorden uit wat Karin de Groot bedoelt met: “*Nu weet ik dat niets doen ook een keuze is*”.

Schrijven: maak de opdrachten 11 t/m 15.

11. U schrijft een verslag voor de schoolkrant waarin u uitgebreid vertelt over de *Popquiz a go go*. U hebt meegedaan met uw eigen team en u bent eerste geworden. Schrijf o.a. op wat de Popquiz is en U mag hiervoor de informatie Het verslag heeft minimaal Bedenk ook een titel.

wat uw ervaringen zijn geweest. uit tekst 1 van dit examen gebruiken. 10 regels en maximaal 15 regels.

Let op! Bij deze opdracht krijgt u minder punten als u taalfouten maakt.

Gebruik hiervoor het antwoordblad van bijlage 1.

12. In de tekst hieronder staan geen hoofdletters, punten, komma's en leestekens. Bovendien staan er *vijf spelfouten* in en zijn er *geen alinea's* gebruikt. Schrijf de tekst over op het antwoordblad van bijlage 2 en verbeter waar het nodig is.

ik was een echt diefje

als kind stal ik alles wat los en vast zat soldatjes in een winkel en boekjes bij vriendjes ik ben geboren in algerije en herinner me nog dat ik bij vriendjes vanuit hun kamer iets uit het raam gooide dat ik dan op weg naar huis weer van straat opraapte toen algerije in 1962 onafhankelijk was geworden vluchtten mijn franse ouders naar orléans in frankrijk aan het einde van mijn eerste schooljaar daar ik was zeven was er een soort kermis waar je kon vissen met een hengel of schieten met pijltjes toen alles 's avonds weer in Dosen werd gestopt jatte ik drie pijltjes na de vakantie werdt ik ontboden bij de directeur een vriendje had me verlinkt ik moest de peiltjes terugbrengen

bron: Opzij juli/augustus 2004

13. In tekst 3 en bij opdracht 12 beschrijven twee mensen hun jeugdzondes (pesten en stelen). Nu is het uw beurt. Schrijf een verhaal van minimaal 10 en maximaal 15 regels naar aanleiding van de volgende titel:
'Mijn jeugdzonde is

Let op! Bij deze opdracht krijgt u minder punten als u taalfouten maakt.

Gebruik hiervoor het antwoordblad van bijlage 3.

14. Maak met elk woord een goede zin.

klasgenoot

in koelen bloede

kostelijk

conferentie

bedroevend

<p>Dit was de laatste opdracht. Lees de instructie op pagina 1 nog eens door en controleer of u die goed hebt gevolgd.</p>
--

ANTWOORDEN & PUNTENTELLING BIJ TOETS NL3(09)

Opdracht	Vraag	Antwoord	Punten per vraag	Aftrek per fout
lezen	1	Drie van de onderstaande mogelijkheden moeten genoemd worden. (2 mogelijkheden: 3 pnt., 1 mogelijkheid: 1 pnt.) <ul style="list-style-type: none"> - Er doen BN'ers mee (ze hebben wel een relatie met muziek). - De vragen zijn minder moeilijk. - De vragen worden vooraf gegaan door leuk beeldmateriaal. - Er is een serie van vier vragen (van makkelijk naar moeilijk). - Elke aflevering kent een eigen winnaar, er komt dus geen finale. 	5	
	2	Hij had graag dit jaar weer mee willen doen. (Met zijn partner.)	5	5
	3	Zij kijkt liever naar mensen die er veel vanaf weten. (Hun enthousiasme sloeg over.)	5	5
	4	Strekking: <ul style="list-style-type: none"> - Een lokauto is een observatie-auto van de politie; in de auto liggen spullen die door autokrakers gestolen kunnen worden. 	5	5
	5	Strekking: <ul style="list-style-type: none"> - De lokauto wordt gebruikt om autokrakers te betrappen en op te pakken. 	5	5
	6	Strekking: Omdat uitlokking door de politie verboden is. Een rechtzaak kan hiermee stukgaan (m.a.w. een dief wordt vrijgelaten als blijkt dat de politie de zaak heeft uitgelokt).	5	5
	7	16 procent.	5	5
	8	Zij behoorde tot het groepje populaire meisjes en/of zij stond sterk in haar schoenen.	5	5
	9	Iets wat je vroeger (in je jeugd) gedaan hebt en fout was. Jeugdzonde = fout, misslag uit jeugdjaren.	5	5
	10	Strekking: Niets doen lijkt alsof het goed is, maar daarmee help/steun je een ander niet, ook al denk je van wel of denk je dat je hem/haar niets aandoet.	5	5

schrijven	11	<p>Ter beoordeling van de docent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Min. en max. aantal regels mogen niet overschreden zijn. - Spelling is correct (-2 per 4 fouten). - Verslag is zakelijk beschreven. Samenhang en opbouw zijn duidelijk (inleiding, kern, slot), informatie uit artikel 1 is zakelijk gebruikt maar niet letterlijk overgeschreven. - Verzonnen/geschreven dingen zijn logisch in het kader van het verslag. 	Totaal 25 pnt	3 2 15 5
	12	<p>Ik was een echt diefje.</p> <p>Als kind stal ik alles wat los en vast zat.</p> <p><u>Soldaatjes</u> in een winkel en boekjes bij vriendjes.</p> <p>Ik ben geboren in Algerije en herinner me nog dat ik bij vriendjes vanuit hun kamer iets uit het raam gooide, dat ik dan op weg naar huis weer van straat <u>opraapte</u>.</p> <p>Toen Algerije in 1962 onafhankelijk was geworden, vluchtten mijn Franse ouders naar Orléans in Frankrijk.</p> <p>Aan het einde van mijn eerste schooljaar daar, ik was zeven, was er een soort kermis waar je kon vissen met een hengel of schieten met pijltjes.</p> <p>Toen alles 's avonds weer in <u>dozen</u> werd gestopt, jatte ik drie pijltjes.</p> <p>Na de vakantie <u>werd</u> ik ontboden bij de directeur.</p> <p>Een vriendje had me verlinkt; ik moest de <u>pijltjes</u> terugbrengen.</p>	Totaal 15 pnt.	1 1 1 3 2 2 2 1 2
	13	<p>Ter beoordeling docent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Min. en max. aantal regels mogen niet overschreden zijn. - Verhaal is logisch opgebouwd: inleiding, kern, afsluiting, onderwerp komt goed aan bod (-5 voor elk niet goed toepast item). - Correcte spelling: meer dan 5 spellingsfouten/vormfouten: -2 punten. 	Totaal 25 pnt.	3 20 2

	14	<i>Betekenis moet duidelijk naar voren komen.</i> <i>Spelling is correct.</i> - in koelen bloede = bewust, in het volle besef van wat men doet - kostelijk = voortreffelijk - conferentie = bijeenkomst om te beraadslagen - bedroevend = teleurstellend slecht - klasgenoot = leerling met wie men in dezelfde klas zit	10	2
	Totaal aantal te behalen punten		125	

Eindcijfer is het aantal behaalde punten gedeeld door 12,5

Cesuur: ligt bij 81/82 punten, 81 punten of minder is onvoldoende, 82 punten of hoger is voldoende

Dekking Eindtermen KSE Nederlands 3 (09)

- 3.1 Leesstrategieën - opdracht 1 t/m 10
- 3.2 Informatieve teksten 3 - opdracht 1 t/m 10
- 3.3 Instructieteksten - opdracht 11, 13 en 14
- 3.4 Leesplezier 2 - opdracht 7, 10
- 3.6 Studerend lezen - opdracht 1 t/m 10 + 11
- 3.7 Schrijven als proces - opdracht 11, 14
- 3.8 Aantekeningen maken - opdracht 11, 14, 15
- 3.10 Creatief schrijven - opdracht 14
- 3.11 Samenvattingen en verslagen - opdracht 11
- (Vragen en opdrachten - opdracht 1 t/m 15)
- 3.22 Spelling 3 - opdracht 12, 13, 15